

Torrents d'Avinyó, Xops i Sant Sebastià dels Gorgs

Avinyonet del Penedès

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	08792 AVINYONET DEL PENEDÈS.
Emplaçament	Travessen les planes que s'estenen per la zona Nord i Nord-est del municipi d'Avinyonet del Penedès

Coordenades:

Latitud:	41.3888
Longitud:	1.80793
UTM Est (X):	400336
UTM Nord (Y):	4582605

Classificació

Número de fitxa	08013-84
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	La major part d'aquesta conca ha patit una intensa contaminació que ha convertit unes aigües plenes de fauna, fonts i flora en uns espais força degradats. Tot i així hi ha un bon nombre de boscos de ribera que encara es desenvolupen al seu voltant i que presenten un valor gens menyspreable pel territori i el patrimoni natural i mediambiental d'Avinyonet del Penedès.

Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Estructural
Titularitat	Pública
Titular:	Agència Catalana de l'Aigua, C/ Provença, 204-208, 08036 Barcelona

Fitxes associades:

[Riera dels Pelagons/Torrent Coll de Garró](#)

[Riera de Begues](#)

[Sant Pere d'Avinyó](#)

Descripció

Es tracta d'una única conca hidrogràfica que va canviant el seu nom durant el seu llarg trajecte. S'ha anomenat aquesta conca amb els noms dels tres grans cursos d'aigua que la formen. El treball de camp ha mostrat les diverses denominacions dels cursos. Es pot considerar que el naixement d'aquesta perllongada conca fluvial es troba al costat de Cantallops on se'l coneix amb el nom de Torrent Gran. Per la dreta se l'hi incorporen aigües a la Serreta fins a convertir-se en el torrent dels Xops a la zona de la Gramenosa. Continua baixant, nomenant-se torrent del Gendret. A aquest se li uneix, també per la dreta el torrent de Cantallops (aigües amunt se li diu torrent de can Massana) que té el seu naixement al terme de Subirats. En el punt on s'uneixen tots dos torrents es troba el bosc de l'Amat. Aigües avall, però tocant al bosc i al camí dels Xops, se'ls hi uneix, per l'esquerra el torrent de Baix. L'inici del torrent de Baix (conegut també pel nom de torrent de Les Pomes) està format pel torrent d'Avinyó, el qual es forma pel costat dret amb les aigües que venen del torrent de la Granja, que s'inicia a tocar la falla que hi ha sota la plana del Bord i travessa la Carretera per sota del pont de la Casanova, passant a tocar el mas Cavaller. Per l'esquerra acull les aigües del torrent de la Font de la Canya. Als vessants del torrent d'Avinyó, creix el bosc de la Caseta. Una vegada passat el bosc rep, per l'esquerra, les aigües del torrent de Dalt que naixen a la plana de l'Esteva, rep per la dreta l'aportació del torrent de les Arnes. Una vegada units els torrents de Dalt i d'Avinyó continuen el seu curs nomenant-se torrent de Baix, al terme de Sant Sebastià dels Gorgs, unint-se per la dreta, passat el bosc de l'Amat al torrent del Gendret i de Cantallops. Continuen junts aigües avall fins encaixar-se rodejats d'un bosc espès al gual de Santa Margarida, on es troben les Parets Antiques i es formen diversos pèlags (dels Carros, Negre, del Molinet i del Surroca), i on es trobava fins la seva total desaparició la font del Molinet. Passa per sota l'autopista A7 i la via del ferrocarril nomenant-se ja riera de Sant Sebastià dels Gorgs, que rebent per l'esquerra l'aigua del torrent del mas Messeguer, passa per sota la carretera de Martorell a Vilafranca formant el pèlag del Salt i canviant el nom pel de torrent dels Brivons, arribant després a unir-se a d'altres torrents a la zona coneguda com Els Tres Torrents i sortint del terme municipal.

Observacions:

Es considera necessària una acurada posada en comú de la variada toponímia relacionada amb aquesta xarxa fluvial.

Història

Aquesta conca fluvial flueix per la plana nord del terme d'Avinyonet, i les seves aigües han estat aprofitades al llarg de la història, formant-se al seu pas diversos nuclis de població d'interès. A més de Cantallops -on neix- s'han de considerar altres punts interessants pel seu valor patrimonial, íntimament lligats amb els cursos d'abastament d'aigua: la masia de Llinda, Avinyó i Can Porràfols, el jaciment ibèric del Turó de les Sitges, que precisament forma una mena de península envoltada per dos d'aquests torrents de la conca fluvial de que ens ocupem, i per suposat el nucli dels Gorgs que té el seu origen en el monestir que porta aquest nom, pres dels gorgs que l'aigua formava al seu voltant. Alguns dels seus noms -com de Gorgs- ja s'esmenten en la documentació medieval. A tal Albaro fa menció dels Gorgs per primera vegada, l'any 976.

Al levita Sunifred correspon un document en que es precisen les diferents propietats motiu d'una donació així com les diverses confrontacions de la mateixa. Es parla d'una torre i alou, de la presa d'aigua per regar, les conduccions i basses, ... fruiterars i hortalisses, arbres, prats o pastures, pèlags per pescar-hi, i el bosc amb els pins i ullastres que hi ha, vinyes, farraginars amb les figueres, pou... És d'assenyalar que el só del torrent s'utilitza, com les "Monetarias", també com a límit nord de la propietat: "ad auram extremam de ipso rio" (fins on arriba la remor del riu). S'afegeix a més l'existència de molins, com a referent de límit de propietat i la "calciata Francischa" així com les Carreroles i el puig de les Carreroles (..). Tres anys més tard es parla de pins al bosc, d'alzines i oms... i també d'un "mollone rotundum" (MARGARIT, 1983a). El fet de que el curs del torrent va ser modificat per l'acció humana està provat ja al segle X: les preses pels molins, són un exemple, una altra dada interessant és la de que la torre dels Gorgs (potser al lloc de l'actual monestir) limitava a ponent amb el riu "que s'escola pel peu de la torre" (MARGARIT, 1983). Pot ser que en aquest indret es fes un terraplè. Sota ca l'Amat, que queda quelcom encimbellat sobre el torrent hi ha indicis d'una presa (¿de molí?) en la proximitat d'un dels gorgs que donen nom al lloc (MARGARIT, 1983). Aquest es troba prop del bosc dit de ca l'Amat. Aquest molí prenia l'aigua del torrent que baixa de Sant Pau d'Ordal i de Cantallops, en un punt on encara hom en diu "la Resclosa" per haver-hi una retenció i un petit salt d'aigua. Sembla ser que es parla de dos guals al torrent: el de les parets antigues i el que hi ha 150 metres més avall, a prop de l'ermita que havia estat dedicada a Santa Margarida (MARGARIT, 1983)

